

נועם שיח

מאת אב"ד סאנטוב שליט"א

גם מלאך המות לא יוכל לשלוט עליו

כי תבא תשע"ח

מכון אפריון לשלמה

לייקווד תשע"ח

כל הזכויות שמורות

למכון אפריון לשלמה

להוצאת שיחות הרב שלמה זלמן פרידמן שליט"א

אב"ד סאנטוב - לייקווד

הרב פנחס בידרמן - הרב נתן נטע פרוש

9996551.z@gmail.com

לקבל גליונות, לנדב גליונות, ולהערות

נא לפנות להנ"ל

קונטרס זה נדבת

הנגידים היקרים והחשובים תורה וגדולה יחד צמודים

מו"ה אליעזר רוזמאן הי"ו   **מו"ה יהודה שפירא הי"ו**

אב"י בעיר התורה לייקווד

אב"י בעיר התורה לייקווד

לרגל שמחת הנשואין של בת גיסם

הנגיד החסיד המפואר

מו"ה אשר זעליג בראדט הי"ו

יושב ראש מוסדות ראחמיסטריווקא בעיר התורה לייקווד

עב"ג המופלג בתור"ש

החתן אליהו בצלאל שפיץ נ"י

גם מלאך המות לא יוכל לשלוט עליו

בקידושא רבא ש"ק פרשת כי תצא תשע"ח

בפרשתנו נאמר (דברים כ"ב, י'): לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו, וטעם הדבר מבואר בחז"ל (מדרש אגדה [בוכר] דברים שם, דעת זקנים, בעל הטורים ועוד), לפי שהשור מעלה גרה והחמור אינו מעלה גרה, וכשיראה החמור שהשור מעלה גרה, יהיה סבור שהוא אוכל – ויחשוב שנתנו להשור לאכול יותר ממנו ויצטער, הגם שבאמת הוא לא קיבל יותר, אך כיון שמזה יהיה לו צער, אסרה התורה לחרוש בשניהם יחד...

רואים מזה דבר נורא, שאפילו כשמדובר בבעל חי הגם שבבהמות כחמור, עלינו לדאוג לו לבל ירגיש ויחוש תחושת קיפוח, ולבל יתגרה ויהיה מוטרד מכך.

הנה יסוד זה נלמד גם מדברי ה'חזקוני' שם, שמסביר טעם האיסור לחרוש בשור ובחמור יחדיו "לפי שרחמיו של הקב"ה על כל מעשיו ואין כח החמור ככח השור", מבואר מדבריו הק', שהתורה מבינה ש"שידוך" זה אינו מוסרי, שכן יחסי הכוחות אינם שווים, כל עוד השור בכוחו הגדול נושא בעול, החמור שכוחו פחות כושל ומשתרך, וכל כוחותיו לא יעמדו לו ואינו מצליח להדביק את השור.

*****

מספרים, שבחור אחד, בדרכו לישיבה, היה עובר תמיד ליד שדה, ומדי יום ביומו היה רואה את בעל השדה חורש את שדהו בשני שוורים.

פעם בחולפו ליד השדה, מצא את הגוי יושב ובטל מעבודת החרישה, ומאחר שראה כי בעל השדה הוא אדם שתמיד עוסק במלאכתו ואינו מכלה את זמנו לריק, תמה הוא על המקרה והבין כי לא דבר ריק הוא. ניגש אליו ושאל "מדוע אינך עובד היום?" ובעל השדה השיב "אחד מהשוורים חלה". המשיך התלמיד והקשה "ומדוע אינך עובד עם השור השני?" תשובתו של בעל השדה הייתה מפתיעה מאוד "השור הבריא השני, בראותו את חברו חולה, איבד את החשק לעבוד לבדו, ואי אפשר להקימו מרובצו, והוא יושב על יד חברו השור ומשתתף בצערו".

כששמע זאת התלמיד, אמר, שעכשיו הוא מבין, מדוע המשילו חז"ל את הגויים לחמור – "עם הדומה לחמור" (מסכת יבמות דף ס"ב ע"א), שכן צריך להבין את לשון רבותינו, מדוע דווקא לחמור ולא לשור?! וכעת ברור לו הטעם, משום ששוורים שהם בהמות טהורות, מרגישים האחד בצער חברו, וכאשר אחד חולה, אין חברו מסוגל לעבוד, והוא יושב על ידו ומשתתף בצערו, ואילו כשיחלה החמור, ימשיך רעהו לעבוד כרגיל, ולא ירגיש כלל וכלל בצער הזולת...

*****

לפני כמאה שנה בעת שהתקיימה המשפט הידוע של "מנדל בייליס" בפטרבורג, היתה אחת הטענות של הגויים על המאמר חז"ל (מס' יבמות דף ס"א ע"א) "אתם קרויים אדם ואין עובדי כוכבים

קרויים אדם", ומזה רצו להוכיח שמותר ליהודים להרוג את הגויים מאחר והם אינם "בני אדם" כלל, וכדי להפריך את הטענה האיוולת, שלחו גאונים מכל העולם ביאורים משלהם כדי להסביר את המאמר הנ"ל שלא כהבנת הגויים.

הגאון האדיר רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל ביאר באופן נפלא ביותר את המאמר הנ"ל, דהנה יש כמה שמות לאדם "איש" - "גבר" - "אדם" - "אנוש", וכולם נהפכים ללשון רבים, "אנשים" - "גברים", אבל השם "אדם", שייך רק בלשון יחיד.

והנה רק אצל בני ישראל יש כזה מושג שכשכואב לאחד, מצטערים בצערו גם אלו שאינם קרובים שלו, וכמו שקרה אצל מנדל ביילים שרוב העולם לא הכירוהו, וכולם נחלצו לעזרו ולחלצו ממצירו, לא כן הגויים, שכשכואב לאחד, זה לא מצער להשני, ולכן רק את בני ישראל יאה לקרוא בשם "אדם", כי הם כולם כמו איש אחד, כי כשכואב לאחד, כולם משתתפים בצערו, ואין העובדי כוכבים - שאף שקרויים "איש" או "גבר" - מ"מ אין הם קרויים "אדם", כי אצלם אין תכונה זו של השתתפות בצער הזולת...

*****

בתוה"ק מסופר אודות שני הרשעים המפורסמים "דתן ואבירם". והנה מבואר בתרגום יונתן (שמות י"ד, ג' - עפ"י פירוש "כתר יונתן"), שדתן ואבירם לא רצו לצאת ממצרים עי"ש, אלא שא"כ נשאלת השאלה, למה לא מתו דתן ואבירם במכת חושך בשלשת ימי אפילה עם שאר הרשעים שהיו במצרים.

ברם מיתאמרא משמיה דהגה"ק המהרי"ל דיסקין זי"ע יסוד נורא, דהנה דתן ואבירם היו השוטרים מטעם פרעה לנגוש את

היהודים כשמתרשלים מעבודתם, וכפי שנאמר בתורה (שמות ה', י"ד): ויוכו שוטרי ישראל, ואיתא ברש"י, דאלו הם השוטרים הממונים מטעם פרעה שלא עשו כאשר נצטוו ולא הכו את בני ישראל ולא שיעבדו אותם בפרך.

לפי"ז נמצא שדתן ואבירם סבלו מכות עבור בני ישראל, ולא שיעבדו אותם לעבוד ביד קשה, וא"כ מי שסובל יסורים עבור אדם אחר, והוא משתתף בצערם, אין למלאך המות שליטה עליו והוא אינו יכול לעשות לו מאומה!! והוא הפלא ופלא.

*****

הנה אוחזים כעת בימי "שבעה דנחמתא", והם ימי הנחמה – לאחר שעברנו את "ימי בין המצרים" – בהם התאבלו כלל ישראל על חורבן הבית המקדש.

ובאמת יש להתבונן, במה אנו מנחמים עצמינו, והלא הבית המקדש עדיין לא נבנה, ואיך אנו מתנחמים לאחר החורבן הנורא. ברם, בימי בין המצרים, שקוננו והתאבלו על חורבן בית המקדש, אז התבוננו בסיבת הדבר שגרמה לחורבן בית המקדש, וכמו שאמרו חז"ל (מס' יומא דף ט' ע"ב) שהבית הראשון נחרב בעוון ג' עבירות חמורות והבית השני נחרב בעוון שנאת חנם, שהיא שקולה כנגד ג' החמורות.

והנה לאחר שאדם מתאבל רח"ל על אחד מקרוביו, כשעובר זמן האבילות הוא מתנחם על שברונו, וממשיך בשיגרת יומו, ואף שהמת עדיין לא קם לתחיה ל"ע, בכל זאת הוא מתגבר על שברונו ומתחזק בזה שלומד ונותן צדקה וכדומה לע"נ הנפטר, ומשתדל

בכל כוחו ללכת בדרכיו וללמוד ממעשיו הטובים, ובכך מרגיש שהוא עושה "תיקון" על מה שנחסר ממנו, וזה מחזק אותו.

וכך גם בענייננו, לאחר שהתאבלו על חורבן הבית, כשעברו ימי האבילות והתבוננו בסיבת הדבר שגרמה לחורבנו – דהיינו "שנאת חנם" – ומתחזקים בתיקון הדבר, שהוא "אהבת חנם" – והיינו שישתתף בצערו של חברו, ויראו אותות חיבה וריעות ו"עקסטרע געפיל" להשני – זאת היא נחמתנו, כשיודעים שמתקנים את המעוות, ובכך מקרבים את הגאולה, וזה מנחם אותנו...

*****

מספרים שבעת מלחמת העולם הראשונה נהג הרה"ק מרן ה"אהבת ישראל" מוויז'ניץ זי"ע, שלא להכניס סוכר לתוך הקפה שלו, כי רצה להשתתף בצערם של בני ישראל.

*****

בניו של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל מספרים, שאביהם הגרש"ז היה תמיד מספר להם את הסיפור דלהלן:

בבית הגה"ק ה"ברוך טעם" זי"ע, עשו שידוך לאחד מבניו. יום אחד הגיעו המחותנים לבקרו, וראו ש"הברוך טעם" מתהלך בצער רב, וממש לא היה שייך לדבר עמו, והמחותנים נבהלו מאוד, בחשבם אולי יש לו טענות עליהם, אך ה"ברוך טעם" אמר להם שזה לא קשור להשידוך כלל.

כאשר ראו שהוא עדיין מתהלך בצער, שאלו שוב אולי יש לו טענות כל שהן על השידוך, ואולי הוא רוצה לשבור את השידוך,

וא"כ יאמר מה מפריע לו והם יסדרו הכל על הצד היותר טוב, אך ה"ברוך טעם" הרגיעם שזה לא קשור כלל להשידוך, רק הוא שמע היום שהשואב המים של העיירה חולה מאוד רח"ל, והוא צריך רפואה גדולה, והוא לקח את זה ללבו מאוד חזק, ולכן הוא מוטרד מאוד ומתהלך בצער רב.

ויהי כשמוע המחוננת את דבריו, נענתה ואמרה "נו, מילא, אכן זה צער שהאדם חולה, וצריכים להגיד קפיטל תהלים, אבל לא צריכים לקחת ללב כל כך חזק – ב"ה שאין לזה שום שייכות עם השידוך, וא"כ מה כל הרעש הזה?"...

מיד כששמע ה"ברוך טעם" את דבריה, קם ואמר ברוגז רב "מה?! – אדם שאינו מבין שצריכים להשתתף בצער השני עד כלות הנפש?! עם כזה אדם אני הולך להשתדך?? – עם כזה אדם איני רוצה בקשרי שידוכין! – וה"ברוך טעם" קרע את שטר האירוסין לקרעים וביטל את השידוך!...

*****

סיפר יהודי אחד, שהיתה תקופה בחייו שהיה מסובב ל"ע בחבילות חבילות של צרות ויסורים, ובתקופה ההיא נכנס אל הקודש פנימה אצל מרן הגה"ק מוויזשניץ זי"ע, ופרק את כל אשר על לבו, ובכה בכי תמרורים על סאת צרותיו ויגונו. הרבי האזין בכובד ראש לכל דבריו, ניחמו עודדו ובירכו, ונפרד הימנו לשלום והיהודי יצא מחדרו.

מספר אותו אדם, שכאשר יצא לחוץ, היה מאוד שבור, כי היה בטוח שהרבי כשישמע את כל צרותיו ויסוריו רח"ל, הוא יבכה

ביחד עמו וירגיש ביחד עמו את הצער, אך בפועל הרבי רק שמע את דבריו, ועודדו ובירכו, אך לא בכה ביחד עמו, והיתה לו כמין הרגשה שהרבי לא הרגיש כל כך את מצבו העגום.

למחרת אותו יום, החליט להיכנס אל בנו של הרבי – מלפנים האב"ד וויזשניץ-מאנסי, וכעת כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי שליט"א – ותינה בפניו את צערו, שאתמול היה אצל אביו הרבי, וסיפר לו את כל צרותיו ויסוריו, והוא מרגיש שהרבי לא השתתף עמו כל כך כמו שציפה – הרבי לא בכה יחד עמו – והוא מאוד שבור מזה.

מיד כששמע את דבריו, שאל אותו "אהה! דו ביסט דאס???" [זה אתה??] – והיהודי מסתכל עליו בתימהון, וממשיך הרבי שליט"א לספר "היום בבוקר נכנסתי אצל אבי, וראיתי שהוא מאוד עייף ועיניו אדומות מבכי, ושאלתי את אבי "מה אירע??", ואמר לי אבי "אתמול נכנס אלי אחד עם חבילה של צרות ויסורים איזומים רח"ל, וממש לא יכולתי לישון מרוב צער, ולכן נשארתי ער כל הלילה ואמרתי תהלים בשבילי..."

*****

שמעתי מידידי הרה"צ אב"ד סקולען-לייקווד שליט"א על זהירותו המופלגת בכבוד הבריות של אביו כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען שליט"א, שפעם אחת ישב אצל אביו הרבי שליט"א, ובמקרה היה יום זה יארצייט של אחד מהצדיקים הגדולים זי"ע, ואז נכנס אל הקודש פנימה יהודי אחד שסיפר איזה עובדא על

אותו בעל ההילולא, והרבי שמע את כל הסיפור בסבלנות, וגם שאל אותו על כמה פרטים מהסיפור.

לאחר שסיים אותו היהודי את שיחתו, ויצא, שוב נכנס אדם אחר, והחל לספר להרבי בדיוק אותו סיפור שכמה דקות קודם סיפרו היהודי הראשון שישב שם, והאדמו"ר מסקולען שליט"א שמע בכובד ראש את סיפורו, ושאל אותו על כל פרט ופרט, והתעניין כאילו עדיין לא שמע מעולם את הסיפור, וחלילה לא היה נראה כלל שכבר שמע את הסיפור כמה רגעים לפני זה...

*****

סיפר לי ידידנו הרב החסיד הנעלה ר' חיים יודל אסטרייכר שליט"א מחשובי מרביצי תורה בעיר התורה לייקווד, שכידוע שכ"ק מרן האדמו"ר מסקולען שליט"א היה מגיע להשתתף כמעט בכל חתונה וחתונה שהיו מזמינים אותו, ורק בזמן האחרון, שהרבי ממרום גילו המופלג בליעה"ר הוא כבר חלש מאוד, הוחלט שהרבי אינו משתתף בשום חתונה, ואף כשאחד ממשמשויו הנאמנים מהמקורבים אליו ביותר חיתן אחד מיוצאי חלציו, לא בא הרבי להשתתף – וזאת כדי להראות שהרבי אינו משתתף בשום שמחה יהיה מי שיהיה – לבד מנכדיו או ניניו.

פעם – סיפר ר' חיים יודל – בשמחת הנישואין של אחד מקרוביי, הופתעו הנוכחים לראות את הרבי שליט"א מסקולען מגיע להשתתף בשמחת החתונה, והיה הדבר לפלא גדול, שהרי ידוע היה שהרבי לא יוצא מביתו כלל לשמחות, ולאחר חקירות אצל הגבאים נודע דבר נפלא, שאבי הכלה נכנס עם בתו הכלה לקראת החתונה להתברך אצל הרבי שליט"א, ובאמצע פרצה הכלה בבכי, והרבי שאל

למה היא בוכה, ואמרו להרבי שהכלה אומרת ששמעה שהרבי לא ישתתף בשמחת נישואיה והדבר כואב לה מאוד, ולכן היא בוכה.

והנה כשהגיע זמן החתונה, אמר הרבי לפתע להפתעת הגבאים, שהוא רוצה להשתתף בהחתונה, והשתוממו מאד, שהלא עשו גדר חזק שהרבי לא ילך לחתונות, ואף לשמחת החתונה שעשה אחד מהמשמשים הקרובים לא הלך הרבי, ומה ראה כאן הרבי שנחוץ כ"כ לשבור את הגדר החזק, וענה הרבי "הלא הכלה בכתה"...

● ובחרת בחיים

הרבי [כ"ק מרן אדמו"ר ה"ישועות משה" מויז'ניץ] זי"ע היה אומר: בפסוק נאמר (דברים ל, יט): **ובחרת בחיים**, התוה"ק מצווה את האדם שיבחר בחיים. נשאלת השאלה, לאיזה צורך אמרה כן התורה? היעלה על הדעת שאדם שעומדים לפניו שתי דרכים, דרך החיים ודרך המות, יבחר לעצמו את דרך המות בו בזמן שעומד לפניו גם דרך החיים – עד שהתורה צריכה להורות לו את הדרך הנכון ולומר לו: ר' איד! ראה נא שתבחר את דרך החיים ולא את דרך המות... אטו בבהמות עסקינן!?

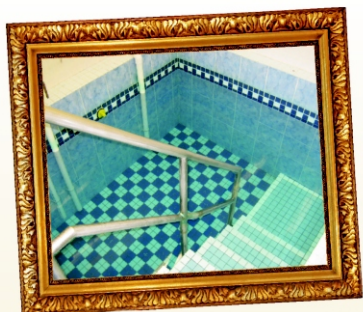
ואמר הרבי זי"ע שכוונת הכתוב הוא כך: התורה הקדושה מצווה את האדם ואומר לו **"ובחרת בחיים"**, ראה נא לבחור ב"חיים", מהו הכוונה **"לחיות"** [וואס הייסט לעבן], וכי משחק "כדור רגל" – זה נקרא לחיות? האם להתלבש עם כל השגעונות של הגויים המשוגעים בפאריז – זה נקרא חיים? א פייערדיג'ן שבת קודש – זה נקרא לחיות! [דאס הייסט געלעבט!] **תורת ה' – זה נקרא לחיות! חיות דקדושה – זה נקרא חיים!** לזה נתכוונה התורה הקדושה בצוותה את האדם **"ובחרת בחיים"**, כשאתה הולך לבחור את הדרך בחיים ראה נא לבחור **"בחיים" האמיתיים**, **"א לעבעדיג'ן לעבן נישט א טויטער לעבן!"**...

הרה"ג ר' שלמה זלמן פרידמן שליט"א
 אבד"ק סאנטוב
 "נועם שיח", יתרו תשע"ו, עמ' ט"ז

טובה

שינה

קהל זכרון אלעזר

ע"ש הגה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע בעל "שמן רוקח" אב"ד סאנטוב • וע"ש נינו הנקרא על שמו הרה"ח הגעלה מוה"ר יעקב אלעזר פרידמאן ז"ל
Congregation Zichron Elazar • 16 Irene Court • Lakewood, N.J. 08701

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

לאלתר חיים ארוכים וברוכים, בספרן של צדיקים גמורים, ויזכה להמשיך בפעליו הברוכים לתורה ולתעודה, בבריות גופא ונורא מעליא, והרבה נחת ועונג ינחתו מכל יוצ"ח בחדוה דיצה וצהלה, וכל הטוב הצפון מאתנו לא יבצר, אורח חיים, שובע שמחות, הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד.

המאחלים

הנהלת הקהלה

אצרף את ברתי מעומק הלב באהבה רבה
שלמוה זלמן פרידמאן

ומי שבאים בתוכם להתפלל

אנו אומרים בכל שבת קודש קודם תפילת מוסף תפילה חשובה ומיוחדת: ומי שמייחדים בתי כנסיות לתפילה ומי שבאים בתוכם להתפלל ומי שנותנים נר למאור ויין לקידוש ולהבדלה וכו' הקב"ה ישלם שכרם וכו'.

ולכאורה צריכים להבין, בשלמא "ברכה" לאלו הנותנים "נר למאור", מובן הדבר היטב, כי לא כל אחד זוכה לתת מהוננו "נר למאור" לביהמ"ד, כי רק יחידי סגולה זוכים להבין את נחיצות וחשיבות הדבר לתרום "נר למאור" כדי שהבית המדרש יוכל להתקיים בהרחבה גדולה ולהנאות את המתפללים בתוכו - ולהם באמת מגיע ברכה גדולה - אמנם "ומי שבאים בתוכם להתפלל", איזו ברכה מגיע להם? - וכי יעלה על דעתנו שייהודי שומר תורה ומצוות יאשר בביתו ולא ילך לבית הכנסת להתפלל??? איזה "י"שר כח" מגיע לו על זה?

ברם ביאור הדבר הוא כך, הדנה ישנם כאלו הבאים באמת לבית הכנסת, אבל הם באים לשם לשוחח עם חבריהם, להעביר את הזמן, והלא לא זאת היא המטרה של הבית הכנסת - הבית הכנסת נועדה כדי שיבואו לשם "להתפלל" להקב"ה - וזוהו מה שאומרים "ומי שבאים בתוכם להתפלל" - הם באים לבית הכנסת כדי להתפלל, הם יזכו בודאי לברכה גדולה, וכל תפילתם יתקבלו ברחמים וברצון לפני אדון כל אמן כן יהי רצון...

מרבן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק אמר פעם, שיש אנשים שבעת עמדם בתפילה, הם נתקפים לפתע ברטט ורועה - ס'כאפט זיי אן א "ציטער" - ולפעמים ה"ציטער" הזה הוא דבר טוב, ולפעמים אינו דבר טוב - וזה תלוי מהיכן ה"ציטער" נובע - אם הוא מגיע מן "**הלב**", שהוא מתבונן לפני מי הוא עומד ומתפלל, אז זה דבר טוב, ברם אם זה מגיע מן ה"כיס", כי יש לו שם פלאפון שרוטט, אין זה דבר טוב... - כי אמנם עצם הדבר שזה לא מצלצל בקול רם, הוא דבר טוב כשלעצמו, בבחינת הרע במיעוטו, כי אין זה מפריע לאנשים אחרים מלהתפלל, אבל זה שרוטט אצלו בכיס, אינו דבר טוב, כי זה מפריע להאדם עצמו מלהתפלל, כי לא כך מתפללים, ולפעמים זה גורם שיסתכל בפלאפון לדעת מי מתקשר, ולפעמים מנהלים עסקים באמצע התפילה וכדומה, ולא כך ראוי להיראות התפילה...

סיפר לי ידיד אחד, שבשנת אבולו על אביו ל"ע, מצא מעטפה בין חפצי אביו, והיה כתוב עליה בכתב ידו של אביו, שיפתח הבן את המעטפה רק לאחר כלות השנה.

לאחר היאריציט הראשון, פתח הבן בדחילו ורחימו את המעטפה, ושם הוא רואה שאביו כתוב לו כך: בני היקר, כעת אתה עומד לאחר שנה שלימה, שהתפללת לטובת נשמתו שלוש פעמים ביום בבית המדרש, שחורית מנחה וערבית, והיות והתפללת לפני העמוד, הלא הוצרכת לבוא לבית המדרש קודם "ברכות השחר", ולהישאר שם עד לאחר "עלינו", שכן לא היה שייך מציאות זאת לבוא לבית המדרש כשאוחרים ב"ישתבח" ולצאת לאחר "אשרי ובה לציון", ובכן - כתוב לו אביו - הנהגה ראויה זו, לבוא לתפילה קודם שמתחילים "ברכות השחר" ולצאת מבית הכנסת לאחר "עלינו", אני מבקש ממך שתקפיד עליה גם לאחר כלות השנה...

מספרים שפעם אחת ניגש הרה"ק בעל "בית ישראל" מגור זי"ע לאדם אחד שנהג תמיד להגיע לבית המדרש באמצע התפילה, ושאל אותו: למה הוא מאחר תמיד ואינו יכול להגיע לתפילה בזמן?! השיב הלה: מה אעשה - אני "למעלה מן הזמן". אמרו לו הרבי: אתה **למעלה** מן הזמן? אתה **למטה** מן הזמן!...

מסופר שפעם נכנס אחד אל מרן הרה"ק ה"בית ישראל" מגור זי"ע, ואמר לו בהתרגשות שנדמה לו שיש לבנו נשמה גבוהה במיוחד - "א הויכע נשמה". שאל אותו הרבי: למה אתה חושב כך, השיב החסיד: לפי שהבחנתי אצל בני, שכשהוא משחק, הוא לוקח חוטים וכורך סביב זרועו כעין תפילין...

"הבית ישראל" הבין בו ברגע את הענין, וחיך ואמר להחסיד בחריפות: אולי תתחיל מעתה להתפלל בבית הכנסת במנין ולא בבית...

סיפר יהודי אחד, שפעם אחת ראה באמצע התפילה, שאיזה ילד עומד בחדר ה"קאווע שטיבל". ניגש אליו האדם, ושאל אותו "למה אתה עומד כאן?", השיב הילד בתמימות "המלמד שלי לימדני, שבעת התפילה צריכים לעמוד ליד האבא..."

לע"נ הרב יעקב יצחק שטערן ז"ל בן הרב יוסף מרדכי שליט"א
מחשובי מתפללי ביהמ"ד סאנטוב

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

יום חמישי ד' אדר תשע"ח | דף היומי בבלי: עבודה זרה לה.
דף היומי בהלכה: מסופק ל"ב עד סנה' ל"ו. | לוח יומי מקוצר: עמוד פ"ג סימן ש"א.
מוסר: פרק א' מ"זגם עור' עד תחילת פרק ב'.
דף חכמה מלימוד השבועי: פרק ג משה יג' ט"יג לחכמה שתיקה' עד משנה טז ו'כל הרוצה'.

לאחר סיום דבריו ביקש ר' חיים שכטר ברכה מהאדמו"ר מוויז'ניץ, והרבי בירכו: הלא כעת אמרתם 'והיית משוגע'... השי"ת יעזור שיתקיים אצלך מה שאמרת 'והיית משוגע'...

רבי מלכא בגילופין - לקט פנינים ודברי צחות לקראת יום המורים מגילון 'נעם שיח' פרשת תצוה - זכור, מאת אב"ד סנטוב שליט"א

פעם בשנה

ענה ר' חיים "אמן" בקול רם. התחילו כמה אנשים לצחוק... הגיב הרבי על אתר: "פאר וואס לאכט מען? - מירעדט דא ערנסטע זאכן! (למה אתם צוחקים, מדברים עם דברים צריניים)... ור' חיים ביקש שהרבה תממש לדורות הבאים אחריו ג"כ, והרבי אמר: "בוודאי, בוודאי..."

מתן כסתר

מספר הבדחן המפורסם הרח"ר ר' ישראל שפירא שליט"א, שמעו מאדם שהיה נוכח בשעת מעשה, שפעם אחת נכנס יהודי אחד אל הרה"ק מטאש זי"ע, והתאונן על מצבו הדחוק, שהוא נצרך באופן דחוק לסכום גדול מאד, וביקש מהרבי אם יוכל לעזור לו. שאל אותו הרבי עד מהו היא נשאר בקרית טאש, השיב היהודי "עד לאתר כבוד", אמר לו הרבי: "במוצ"ש כשכולם עוברים לומר א' גוטע וואך, תעבור אצלי, ואז אתן לך כס"ד".

במוצ"ש הגיע היהודי ועבר עם כולם אצל הרבי לומר א' גוטע וואך, וכשהרבי ראה שהיהודי מתקרב, קם לפתע מכסאו, והתחיל להסתובב ולהסתכל על התקרה פה ושם, ושאל את הגבאי "תסתכל מה קורה כאן, ומה קורה כאן... והגבאי לא הבין מה הרבי רוצה ממנו, והתחיל להסתכל על התקרה. וכשהגבאי היה עסוק והסתכל על התקרה, מיהר הרבי והוציא מחיקו סכום עצום של כסף, והושיט ליהודי כטרם לבחין בכך הגבאי.

נשמה גבוהה

מסופר שפעם נכנס חסיד אחד אל מרן הרה"ק הבית ישראל מגור זי"ע, ואמר לו בהתרגשות שנדמה לו שיש לבנו נשמה גבוהה במיוחד - "א הויכע נשמה". שאל אותו הרבי: למה אתה חושב כך? השיב החסיד: הבחנתי אצל בני, שכשהוא משחק, הוא לוקח חוטים וכורך סביב דוועו ענין תפילין. הבית ישראל חי"ך ואמר לחסיד בחריפות: "אולי תתחיל מעתה להתפלל בבית הכנסת במנין ולא בבית..."

המרא דאתרא דלובלין ה"ה הגאון רבי עזריאל הרוויץ צ"ל, המכונה 'דער אייזערנער קאפ' (ראש הברזל), היה מתנגד לדרך החסידות. פעם בימים הנוראים התפלל עם הרה"ק הרבי מלובלין זי"ע בבית כנסת אחד, האיזערנער קאפ היה בעל תוקע, והרבי מלובלין היה המקריא. אמר הרבי מלובלין להרב: "אחת בשנה הינכם שומעים לקול". השיב לו האיזערנער קאפ: "איינמאל א יאהר זאגט איהר א גלייך ווארט" - פעם אחת בשנה הינכם אומרים דבר כנון... (שרפי) קודש וויזניץ עמ' תרג"ל).

והיית משוגע

הגה"ח ר' חיים שכטר, מחשובי תושבי קרית וויזניץ ברג בני - שיש לו חזקה מדי שבת בשבת להשמיע דברי תורה בימיא טיש של מרן האדמו"ר מוויזניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויזניץ, התכבד כרגיל ע"י הרבי שליט"א להשמיע דברי תורה בשב"ק פרשת כי תבא, והתחיל את דבריו תורה עם הפסוק בתוכחה (דברים כח, לד): "והיית משוגע ממראה עיניך אשר תראה" - ובאר על פי מה שכתב האור החיים' הק' על הפסוק (דברים כו, יא) "ושמחת בכל טוב". שאמר חז"ל (ברכות ה, ה) "אין טוב אלא תורה" - וכתב האוה"ח "שאם היו בני אדם מרגלין במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל תועבות בעולם". ואמר רבי חיים, שלזה רומז הפסוק 'והיית משוגע' - שישתגעו מעסק התורה.

לאחר שרבי חיים אמר את הנ"ל, אמר הרבי שליט"א, ש'והיית משוגע' היא מצוה עשה... והרחיב בדברי האור החיים' הק' הנ"ל, וחזר על לשונו בפנים. אצ"כ ביקש רבי חיים ברכה מהרבי, והרבי בירכו: הלא כעת אמרתם 'והיית משוגע'... השי"ת יעזור שיתקיים אצלך מה שאמרת 'והיית משוגע'... וכאשר

ס'אל שוין מקוים ווערן ביי איין 'והיית משוגע'

בינינו מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל תועבות שבעולם". האט ר' חיים געזאגט, אז דאס איז מרומן אין דער פסוק 'והיית משוגע', אז מ'אל משוגע ווערן טאר עסק התורה.

נאך וואס ר' חיים האט דאס געזאגט האט דער רבי זיך אנגעזען, אז היינט משוגע איז א מצות רעה און ארומגעריעדט איבער דעם אור החיים הקדוש. דערנאך האט ר' חיים געבעטן א ברכה פון רבי'ן, האט אים דער רבי געזאגט: "אזי האט דאך יעצט געזאגט ווהיית משוגע, זאל דער איבערגעשטע העלפן אז עס זאל מקוים ווערן ביי איין דער היינט משוגע". ווען ר' חיים האט געענטפערט "אמן" מיט א חייך קול, האבן עטליכע אנווענדע אנגעהויבן לאכן, האט דער רבי געפרעגט אויפ'ן פלאץ "פארוואס לאכט מען? מירעדט דא פון ערנסטע זאכן".

ר' חיים האט דערנאך געבעטן אז דער רבי זאל אנווייזן אן די ברכה אזל מקוים ווערן אויך ביי זיינע קינדער, האט דער רבי געענטפערט, אודאי אודאי.

יא, אזוי ווי איר הערט, און נישט נאר מורים, נאר א נאנץ יאר - ווי דער אלטער ווארט ביי חסידים, אז א חסיד דארף זיין דריי זאכן: פריש, געזונט און משוגע...

אין קורטנס נייעם שיח לכבוד מורנו תשי"ח פון סאנטובער רב שליט"א פון ליקוואד ווערט דערציילט ווי אלגנד:

הגה"ח ר' חיים שכטער שליט"א, פון די חשוב'ע תושבי קרית וויזניץ בני ברק וועלכער האט די חזקה ווענטליך פארזאגן תורה ביים מיטאג טיש פון אדמו"ר מוויזניץ שליט"א אין קרית וויזניץ, האט אים דער רבי מבכר געווארן פארזאגן תורה ווי געווענליך דעם פארלאפעניגם שבת תבוא. האט ער אנגעהויבן די תורה מיט דעם פסוק ז'ן דער תוכחה, ווהיית משוגע ממראה עיניך, און ערקלערט מיט די ווערטער פון אור החיים הקדוש אויפ'ן פסוק ושמת בכל טוב, אז ח"ל זאגן אין טוב אלא תורה, שרייבט דער אור החיים הקדוש, "שאם היו בני אדם מרגלין במתיקות ועריבות טוב התורה היו משתגעים ומתלהטים אחריה ולא יחשב

מתוך דברי תורה ש"ק כי תצא תשע"ח

הרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויז'ניץ זי"ע, נותן הדרכה ל"רבי", ופירש בדרך רמז את הכתוב (דברים י"ז, י"ח): והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת - דהנה, מהו הפירוש "רבי"? - "כ"ק אדמו"ר שליט"א" - מה זה ועל מה זה?

וקבע מרן ה"אמרי חיים" זי"ע בזה יסוד נפלא - די שיטה הקדושה פון דער הייליגער "אמרי חיים" - "והיה כשבתו על כסא ממלכתו" - זה קאי על "מלך" - והוא שאמרו חז"ל (ראה מס' גיטין דף ס"ב ע"א) "מאן מלכי רבנן" - היינו "רבי", ואומר הכתוב, "והיה כשבתו על כסא ממלכתו" - בעת שהוא יושב על כסא המלוכה - לא מספיק שהוא יושב על כסא מלכותו, אלא "וכתב לו את משנה התורה הזאת" - הוא צריך גם לעסוק בתורה...

סיפר כ"ק מרן האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א, שסיפר לו זקיניו הרה"ק רבי נחום מראחמיסטריווקא זי"ע, שבהיותו ילד עמד פעם אצל אביו הרה"ק רבי יוחנן מראחמיסטריווקא זי"ע בעת שלקח פיתקאות [קוויטלעך] מאת הציבור, ולפתע, בעת שנכנס אחד אצל אביו, והניח לפניו קוויטל, לקח הוא את הקוויטל מעל השולחן והתחיל לקרוא את הכתוב בתוכו, וכשהבחין אביו בדבר, נענה לעומתו באמרו "אהה, אתה קורא קוויטלעך, אתה יכול כבר להיות רבי"...

והמשיך אביו לומר לו: אתה יודע מה זה "רבי"? - אני אגיד לך! הנה כשנכנסים לביהמ"ד, וכל ההיכל מלא אנשים מפה אל פה, וכולם עומדים לפניו, ובשני הצדדים עומדים פארענצ'עס, ואנשים חסידים נדחפים עליו להביט על הרבי כשהוא מתיישב על כסא מכובד ומרווח ונוח בראש השולחן, ולפתע מתחילים לחשוב "רבוש"ע, מי אני ומה אני?! למה מגיע לי כל הכבוד הזה?! במה אני טוב יותר מכל החסידים האלו?! ואז מגיעים למצב של "לב נשבר", ומרגישים כחרס הנשבר לשברי שברים ממש, וכשמגיעים להתעוררות זו, מיט דעם צובראכענקייט ווערט מען א "רבי"...

